

Carta a un antic company d'agregació

Car B.,

una resposta breu:

1.- La CGTU és dirigida pel partit comunista, però, contràriament al que passa dins el partit, fins ara ningú no n'ha estat exclòs per motius de tendència (tot i que de vegades s'hi posin a fer la vida impossible als no comunistes).

Per a mi, un sindicat no és pas un partit, i només n'hi hauria d'haver una, de central sindical. Però n'hi ha dues. L'ideal és adherir-se a totes dues, com fan molts camarades d'Ensenyament, si és possible sense ser mal vist de totes dues bandes (jo creia que només era possible a la primària). Si no, cal anar on hi hagi els elements obrers més interessants, allà on millor es pugui ajudar els obrers, cosa que depèn sobretot de les condicions locals.

A més, tinc una viva afecció (és una consideració purament sentimental) no pas per la CGTU, que s'esfondra, sinó per la nostra Fédération unitaire de l'Enseignement, que té un passat gloriós, que avui lluita gairebé sola dins la CGTU contra el domini del Partit, i que és dirigida per mestres que han deixat el partit o n'han estat exclosos, camarades el caràcter i la intel·ligència dels quals tinc en una alta estima. Aquesta raó (que no és pas una raó de principi) m'impedirà, mentre existeixi la nostra Fédération, d'abandonar la CGTU. (...).

Us aconsello, doncs, si podeu, d'entrar a la CGT i adherir-vos també a la Fédération unitaire (...).

2.- Pel que fa a la Revolució russa, penso que no és pas que els seus dirigents actuals facin simplement marrades, sinó que defensen uns interessos altres que els dels obrers – traeixen, doncs.

Els senyals són: 1) Lenin, quan reculava, deia: reculem. Stalin sempre diu que avança. La mentida, des del punt de vista dels obrers, *mai* no és excusable. 2) Quan una fàbrica russa no ateny el "ritme" previst pel pla, no demanen pas si el ritme és massa elevat o si l'organització és dolenta, no: comencen demanant als obrers de treballar de valent per millorar. Exactament com aquí amb els soldats en temps de guerra. Això és visible fins en la premsa comunista.

Hi hauria encara més coses a dir, però amb això n'hi ha prou. Hi ha també la política desastrosa de la Internacional, de què en són responsables els russos.

El propi Lenin, i els bolxevics d'Octubre, ¿hi tenen cap responsabilitat en la decadència actual de la Revolució? ¿O van fer el que van poder? Qüestió que no tinc clara.

3.- ¿És, la CGTU, més "pura" que no el Partit? ¿Què voleu dir? ¿Que hi ha menys bocamolls, potser? No ho sé pas. Crec que sí, però; per diverses raons. En tot cas, s'hi pot intentar de fer-la rectificar, ja que s'hi pot estar en desacord amb la "línia" sense que et fotin fora –i sobretot a la nostra Fédération, on l'atmosfera és verament més simpàtica que a qualsevol altra banda.

4.-¿Esmussen la voluntat revolucionària del proletariat, les reformes? ¿O l'encoratgen? No ho sé pas. Es poden sostenir les dues opinions. Sens dubte, totes dues són veritat, segons les circumstàncies. En tot cas, *tant me fa, això*. Si els proletaris s'accontenten amb les

reformes, és la seva llibertat. Els riscos i sobretot les responsabilitats d'una revolució pesen damunt seu; és cosa seva, de fer-la o no fer-la. Els vull *ajudar* a fer-la, si puc, no pas *empenye*'ls-hi. La idea, la de certs comunistes, de forçar els obrers a la revolució fent-los caure en la misèria em faria horror, fins i tot si no la trobava absurda.

Ultra això, els obrers, mentre no fan caure el règim, només s'organitzen i lluiten per satisfaccions "de detall", que en dieu.

En fi, els obrers només voldran fer la revolució quan trobin insuficients, o impossibles per l'estructura del règim, les satisfaccions de detall.

Però és absurd de creure que uns obrers massa mal organitzats per a obtenir reformes compatibles amb el règim se sentin capaços de capgirar aquest règim.

(...)

Quan hàgiu examinat totes aquestes qüestions, si esteu *molt fermament* decidit a no fer res amb el Partit —i *només en aquest cas*—, escriviu, de part meva, a Mussigmann, representant del buró federal de l'Ensenyament en el Comitè dels professors (que agrupa, a l'interior de la Fédération, l'ensenyament secundari i el superior, que és majoritàriament estaliniana, mentre que Mussigmann és de la tendència de la Fédération).

Dic *només en aquest cas* —i compto amb la vostra bona fe i la vostra fermesa de caràcter— perquè, vistos els procediments emprats pels comunistes purs (que sovint no reculen davant de res en les lluites de tendències —a Rússia fan morir lentament els opositors a Sibèria i, en altres bandes, els aclaparen de vegades sistemàticament a les reunions), estem obligats a saber quins són els camarades segurs, amb quins podem comptar en la lluita de tendències, i quins són els que simpatitzen amb nosaltres però encara dubten i els afecta el prestigi de la Internacional comunista. (...).

La tendència de la majoria dins la Fédération de l'Enseignement aviat és dita (és, d'altra banda, prou confusa): cal un partit per dur el proletariat a la victòria. Però un *bon* partit. El partit comunista és molt dolent; cal doncs lluitar contra la seva pretensió de dirigir els sindicats. No es pot intentar, ja, de redreçar-lo (aquí se separen de Trotski, i jo els aprovo). Hem de pensar en una Quarta Internacional. Al seu costat, hi ha els purs sindicalistes, que veuen el sindicat ("bons" sindicats, ¡tan poc existents com el "bon" partit de la majoria federal!) amb capacitat de dirigir el proletariat en totes les tasques revolucionàries. Al principi estava amb ells, però ara m'adono que molts de problemes no els resolen pas. Al meu parer, caldria, en comptes de prendre així partit, posar i examinar altre cop sense prejudicis, a la llum de les darreres experiències, la qüestió de l'organització del proletariat. Finalment, la tercera fracció és la fracció estaliniana...

(...)

Nota:

Aquesta carta, adreçada a un antic company d'agregació, fou escrita entre fi d'abril i començament de maig de 1934.